

بخش اول

۱- پژوهش چیست؟

۲- اهمیت پژوهش در زندگی

۳- چگونه می توانیم یک پژوهشگر موفق باشیم؟

دکتر رضا قنبری

عضو هیأت علمی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین

پژوهش چیست؟

- ▶ واژه ی پژوهش معادل فارسی کلمه ی تحقیق است .
- ▶ کلمه ی تحقیق از زبان عربی گرفته شده وبه معنای رسیدگی،بررسی،جستجو کردن وبه عمق مطلبی پی بردن است.
- ▶ پژوهش به شما این امکان را می دهد که فرضیه بسازید،ایده را بررسی کنید، آزمایش کنید،دنبال راه حل ها بگردید،تصمیم بگیرید ومهم تر از همه،درباره ی خود ودنیای اطراف خود مطالعه کنید.

اهمیت پژوهش در زندگی

▶ اگر به محیطی که در آن زندگی می کنید، دقت نمایید، متوجه می شوید در طول روز بعضی حوادث را می بینید و حس می کنید، یعنی این که شما با برخی از حقایق اطراف خود آشنایی دارید. ولی برای کشف بهتر حقیقت و واقعیت احتیاج به بررسی و مطالعه بیشتر و منظم تری دارید؛ که این کار با تحقیق انجام می شود.

چگونه می توانیم یک پژوهشگر موفق باشیم؟

▶ اگر می خواهید پژوهشگر موفق باشید باید ویژگی های زیر را در خود جستجو کنید:

✓ درباره ی سؤال خود چه قدر اطلاعات دارید؟

✓ تا چه اندازه با روش پژوهش آشنایی دارید؟

✓ تا چه اندازه به موضوع پژوهش فکر می کنید و آن را نزد خود یا گروه بررسی می کنید؟

✓ تا چه اندازه درانجام کارها صبر و حوصله و پشتکار دارید؟

✓ تا چه اندازه واقع بین هستید؟

✓ تا چه اندازه امانت دار و صادق هستید؟

چگونه می توانیم یک پژوهشگر موفق باشیم؟

- ▶ اگر می خواهید یک پژوهشگر موفق باشید، باید ویژگی های زیر را در خود تقویت نمایید:
- ▶ . درباره ی سوال یا مساله ی خود چقدر اطلاعات دارید ؟
- ▶ برای انجام موفقیت آمیز یک پژوهش، لازم است که پرسش یا پرسش های محدود و مشخصی را در مورد موضوع انتخابی خود مطرح کنید. اگر پژوهشگری بتواند سوال خوبی مطرح نماید، مثل این است که نیمی از کار پژوهش را انجام داده و این کار کمک می کند تا پژوهشگر زودتر به مقصود خود برسد . (انتخاب سوال وسیعی مثل « بررسی زندگی موجودات زنده» پژوهشگر را به زودی به نتیجه مطلوب نمی رساند .
- ▶ . تا چه اندازه به روش های پژوهش آشنایی دارید ؟
- ▶ پس از تعیین موضوع و سوال تحقیق باید در فکر انتخاب روش پژوهش خود باشید. انتخاب روش مناسب برای پژوهش، شما را هرچه دقیق تر، آسان تر و ارزان تر به پاسخ پرسش ها می رساند .
- ▶ موضوع پژوهش- هدف پژوهش- امکانات اجرایی پژوهش ، روش شما را مشخص می کند. روش های پژوهش عبارتند از : ۱. روش کتابخانه ای ۲. روش توصیفی ۳. روش تجربی .
- ▶ . تا چه اندازه به موضوع پژوهش فکر می کنید و آن را نزد خود و گروهتان بررسی می کنید؟
- ▶ موضوعی را انتخاب کنید که مورد علاقه شما و تک تک افراد گروه باشد. شما باید قصد کنجکاوی در موضوع موردنظرتان را داشته باشید. پس سعی کنید درباره ی موضوع تحقیق خود تا جایی که می توانید سوال طرح کنید . هرچه قدر سوال پژوهش شما مشخص تر و محدودتر باشد موفق تر خواهید بود.
- ▶ . تا چه اندازه در انجام کار ها پشتکار دارید؟
- ▶ یک پژوهش موفق ، در یک شب به نتیجه نمی رسد. با برنامه ریزی دقیق و در مدت زمان مشخص باید پژوهش را انجام داد. در انجام کار ها صبر و حوصله و پشتکار داشته باشید . پژوهش عجولانه و بی برنامه خیلی سریع بی ارزشی خود را نشان می دهد .
- ▶ . تا چه اندازه واقع بین هستید ؟
- ▶ زمانی که موضوع پژوهش یا پرسشهایی ذهن شما را درگیر می کند، باید با رغبت و شوق ، مساله را پیگیری کنید. هدف از انجام یک پژوهش، برنده شدن نیست بلکه هدف آن است که شما به آگاهی هایی دست یابید و ارزش کشفیات و کارهای خود را ببینید و دانسته های خود را بیافزایید.
- ▶ آیا میدانید ؟

- ▶ در باره ی سوال یا مساله ی خود چه قدر اطلاع دارید ؟
محدود بودن مساله ی پژوهش از مهمترین ویژگی های یک پژوهش موفق است و انتخاب موضوعات و سوال های وسیع مانند بررسی زندگی موجودات زنده نشان دهنده ی آن است که پژوهشگر از وسعت کاری بی اطلاع است .
برای انجام موفقیت آمیز یک پژوهش لازم است که پرسش یا پرسش های مشخصی را در مورد موضوع انتخابی خود مطرح کنید . اگر پژوهشگری بتواند سوال خوبی مطرح کند ، مثل این است که نیمی از کار پژوهش را انجام داده و این کار کمک می کند تا پژوهشگر زودتر به مقصود برسد .
مثلاً: تاثیر آلودگی هوا بر روی گل ها
- □ تا چه اندازه با روش پژوهش آشنایی دارید ؟
پژوهش انواع مختلف دارد که شما با دونوع آن آشنا می شوید .
** پژوهش تاریخی :
- در این نوع پژوهش موضوع معینی که در گذشته اتفاق افتاده مورد مطالعه قرار می گیرد .
پژوهشگر سعی می کند از طریق جمع آوری اطلاعات و سنجیدن آن درستی مطالب را بررسی کرده سپس این اطلاعات را در کنار هم قرار داده و پس از تفسیر ، آن ها را منظم کند .
مثال : بررسی دوران کودکی حضرت محمد (ص)
- برای بررسی این موضوع ، پژوهشگر کتاب های متعددی را جمع آوری و مطالعه کرده ، مطالب آن را می سنجد و سپس این مطالب و مطالبی را که از منابع دیگر به دست آورده کنار هم قرار می دهد و پس از مقایسه ، آن ها را دسته بندی و منظم می کند .

پژوهش توصیفی :

- در این نوع پژوهش ، پژوهشگر سعی می کند یک موقعیت یا یک موضوع را به طور عینی ، واقعی و منظم توصیف کند .
مثال : بررسی وضعیت آلودگی هوادر شهر تهران
- پرای بررسی این موضوع پژوهشگر کتاب ، مجلات ، مقالات ، تصاویر ، نمودار، گزارش اخبار و... را مطالعه کرده و با کنار هم قراردادن مطالب سعی می کند یک گزارش از چگونگی وضعیت آلودگی هوادر شهر تهران ارائه دهد .
- تا چه اندازه به موضوع پژوهش فکر می کنید وان را نزد خود یا گروه بررسی می کنید ؟
 - موضوعی را که انتخاب می کنید باید موردعلاقه ی شما باشد و قصد کنجکاوی در آن را داشته باشید . سعی کنید درباره موضوع تحقیق سوال طرح کنید . هرچه قدر سوال پژوهش محدود تر و مشخص تر باشد ، شما موفق تر هستید .
 - تا چه اندازه در انجام کارها صبر و حوصله و پشت کار دارید ؟
- یک پژوهش موفق در یک شب به انجام نمی رسد . با برنامه ریزی دقیق و در مدت زمان مشخص باید پژوهش را انجام داد . در انجام کارها صبر و حوصله و پشتکار داشته باشید . یک پژوهش عجولانه و بی برنامه ، خیلی سریع بی ارزشی خود را نشان می دهد .
- تا چه اندازه واقع بین هستید ؟
- زمانی که موضوع که موضوع پژوهش یا پرسش هایی ذهن شما را درگیر می کند ، باید با رغبت و شوق مساله را پیگیری کنید . هدف از انجام یک پژوهش برنده شدن ؛ گرفتن جایزه یا نمره نیست ، بلکه هدف آن است که شما به آگاهی هایی دست یابید و ارزش کشفیات و کارهای خود را بینید و بردانسته های خودافزایش دهید .
- تا چه اندازه امانتدار و صادق هستید ؟
- اگر مطالبی را از شخصی یا سندی به صورت مستقیم نقل می کنید ، مشخصات دقیق منبع را در قسمت منابع و یا پایین صفحه بنویسید .

پژوهشگر خوب کیست؟

- ▶ این که می‌گن روحیه پژوهشی به چه معناست؟ واقعا خصوصیت یک پژوهشگر خوب چیه؟ یک نفر چه کارهایی باید انجام بده تا بهش بگیم پژوهشگر خوب؟ روش های فکر کردن و راهکار های یک پژوهشگر موفق چیست؟
- ▶ داشتن انگیزه قوی برای بکاربردن استعداد و خلاقیت
- ▶ ایمان به نوآوری و نونگری دایمی
- ▶ داشتن اعتماد به نفس قوی ، کنجکاوی ، و ایده پردازی
- ▶ بکارگیری تمام حواس پنج گانه حتی گاهی بکارگیری حس ششم و سعی در دیدن آنچه که نمی بینیم
- ▶ استفاده از توانایی ها، مهارت ها ، دانسته ها
- ▶ دوست داشتن ایده انتخابی و تلاش و پی گیری مداوم
- ▶ داشتن هدف در پژوهش و نیاز جامعه امروز و آینده به یک پروژه خاص
- ▶ برنامه ریزی زمان بندی با در نظر داشتن مراحل انجام پروژه و شروع به کار
- ▶ به روز بودن کیفیت و کمیت و آماده نمودن ابزار و امکانات و.....

پژوهشگر خوب کیست؟

- ▶ گاهی بر گشتن و دوباره مراحل پروژه را برای رفع نواقص، نقد و بررسی کردن
- ▶ از همه مهمتر در کار تیمی که اساس یک پژوهش موفق است به عقاید و فعالیت های دیگران احترام گذاشتن هرچند بسیار ساده باشد.
- ▶
- ▶ تبدیل شدن به یک پژوهشگر موفق:
- ▶ کسب شناخت لازم از خود (زمینه علاقه مندی)
- ▶ سواد علمی و در نهایت کسب آموزش های لازم
- ▶ صبر و مداومت بالا
- ▶ برنامه ریزی و مشخص نمودن افق دید کوتاه و بلند مدت
- ▶ کسب تجربه از افراد موفق (ارتباط با آنها)
- ▶ داشتن جسارت در انجام کارهای بزرگ

اهداف انجام یک تحقیق

- ▶ در بسیاری از تحقیقات علوم پزشکی هدف از انجام تحقیق جمع آوری اطلاعات برای انجام یک اقدام میباشد (حل مشکل):
 - اقدام سریع: حل یک اپیدمی اسهال در دبستانهای یک شهر
 - اقدام در درازمدت: بررسی عوامل خطر بیماریهای مزمن
- ▶ هدف از انجام یک تحقیق میتواند گسترش مرزهای دانش نیز باشد که این مورد نیز در انتها به حل یک مشکل منجر خواهد شد.
- ▶ درآمد
- ▶ کنجکاوی

Motivation: Why should I do research?

- ▶ Internal drive
 - Research interest (sense of achievement/fulfillment, curiosity)
 - Strong ambition (self-expectation)
- ▶ External drive
 - Degree and diploma
 - Parents, teachers, friends
 - Peer pressure (sense of honor and responsibility)
 - Small success

Research Problem Selection

Good research largely depends on the selected problem ▶

90% of a research job is done when you find a good problem. ◦

A good problem is difficult to find ◦

Not too easy or too difficult •

How to select a problem? ▶

Is it an old problem or a new problem? ◦

Usually, new problems have more opportunities •

Is it a significant problem? ◦

Practically important yet technically challenging •

The Key Ingredients of Research: Contribution (Where is the beef?)

One major contribution is better than many small ones ▶

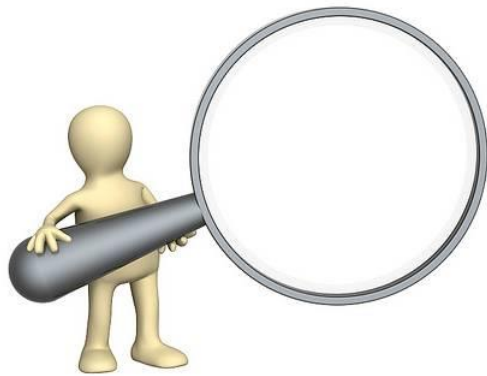
What is the contribution type? ▶

Knowledge [discovery](#), [invention](#), [integration](#), [application](#) ◦

Identify, describe, and demonstrate the big idea ▶

Asking the right problem, then asking the problem right ▶

Innovation! Innovation! Innovation! ▶

معنای تحقیق

- ▶ **تحقیق:** به معنای درست گردانیدن، پیدا کردن، یافتن یا جستجوی حقیقت
- ▶ **تحقیق به روش علمی:**
- ▶ مجموعه مقررات و قواعدی که چگونگی جستجو برای یافتن حقایق مربوط به یک موضوع را نشان می دهد.
- ▶ عملی منظم است که در نتیجه آن پاسخ هائی برای سوالات مندرج در موضوع تحقیق بدست خواهد آمد .

اهمیت تحقیق و پژوهش

✓ تحقیق و پژوهش نیروی محرک توسعه پایدار در تمامی حوزه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... است.

✓ پژوهش، محقق و پژوهشگر را بر آن می دارد تا به جستجوی حقیقت بپردازد و از تعصب و مطلق گرایی بپرهیزد.

✓ تصمیم گیری و عمل بر مبنای پژوهش از اتلاف منابع و امکانات جلوگیری کرده و با افزایش دقت و سرعت باعث بهبود بهره وری در حوزه های مختلف کاری می شود.

✓ پژوهش مولد علم است و باعث رشد شتابان علم می شود.

✓ تقویت روحیه کار گروهی و استفاده از مشاوران

کاربردهای تحقیق

- حل مسئله خاص
- کاربرد آموزشی
- پیشگیری از حوادث و اتفاقات
- کاهش هزینه ها (سازمانها و جامعه)
- ارزش بالینی و درمانی
- توسعه دانش و علم

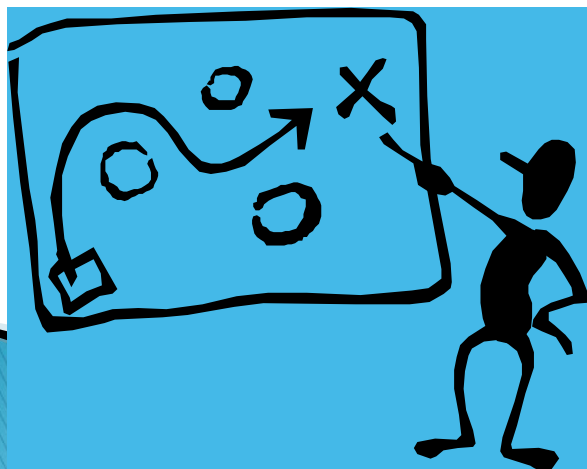
مراحل

تحقيق

آغاز تحقیق

► "اولین مرحله تحقیق احساس وجود یک مشکل است؛ به این معنی که پژوهشگر در کار خویش با مانع یا مشکلی روبرو گردیده است که در حل آن ابهام یا تردید دارد و نمی تواند در مقابل آن ساکت بماند."

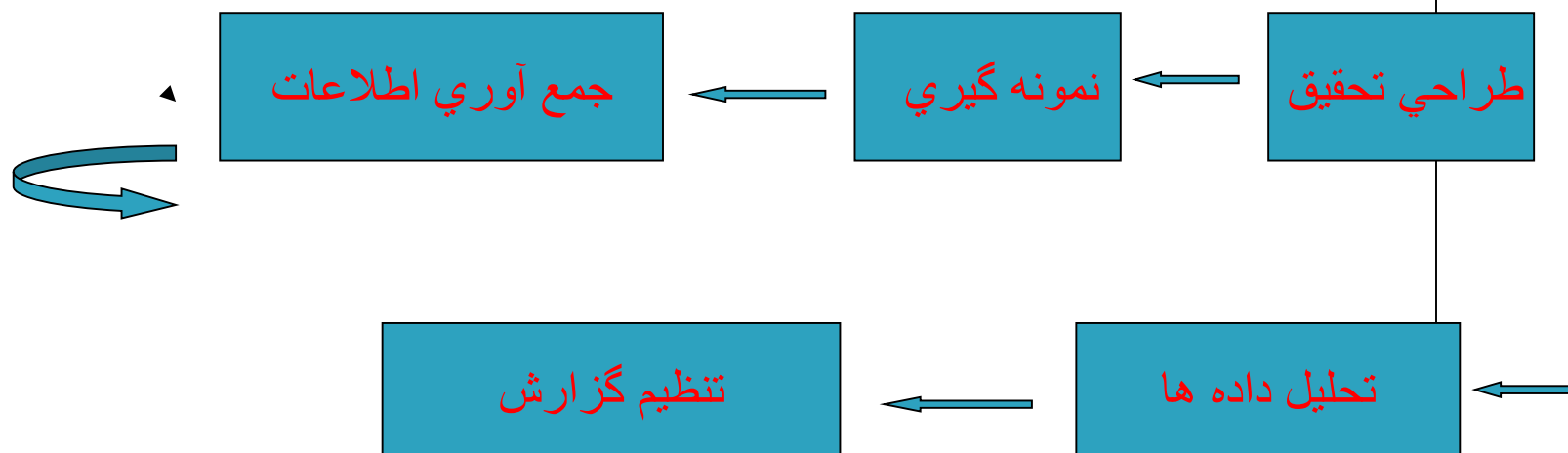

نیاز به

«روند نمای فرایند تحقیق»

ایده خام تحقیق

شرح موضوع تحقیق و طرح فرضیه ها

طرح کلی تحقیق

تصمیم گیری در مورد فن های جمع آوری اطلاعات

مشاهده مشارکتی، مصاحبه، پرسشنامه، تحلیل اسناد و مدارک، سایر فن ها

↓
تصمیم گیری درباره منابع کسب اطلاعات

↓
طراحی تحقیق

ثبت و طبقه بندی داده ها

↓
جمع آوری اطلاعات

نوشتن گزارش نهایی

تحلیل داده ها

مراحل نگارش طرح پژوهشی

۱- انتخاب موضوع تحقیق

۳- پیشینه تحقیق

۲- بیان

مسئله

۴- بیان گزاره های مسئله (هدف / فرضیه / سوال ها)

۵- مشخص کردن متغیرها و مقیاس سنجش آنها

۶- تعیین ابزار اندازه گیری

۷- مشخص کردن جامعه مورد بررسی، نمونه و حجم نمونه

۸- انتخاب روش تحلیل داده ها

۹- گردآوری

داده نظیم و تلخیص داده ها

۱۱- تحلیل داده ها

۱۲- بحث و نتیجه گیری

مراحل تدوین و اجرای یک طرح پژوهشی

**انتخاب
موضوع تحقیق**

دومین مرحله در تدوین و اجرای یک طرح پژوهشی است.

**شناسایی
و بیان مسئله**

اولین مرحله تحقیق احساس وجود یک مشکل است.

**گزاره‌های مسئله
و نحوه بیان آنها**

بخش‌های یک مطالعه حاوی بیان کلی از اهمیت مسئله و گزاره‌های خاص مسئله تحقیق است.

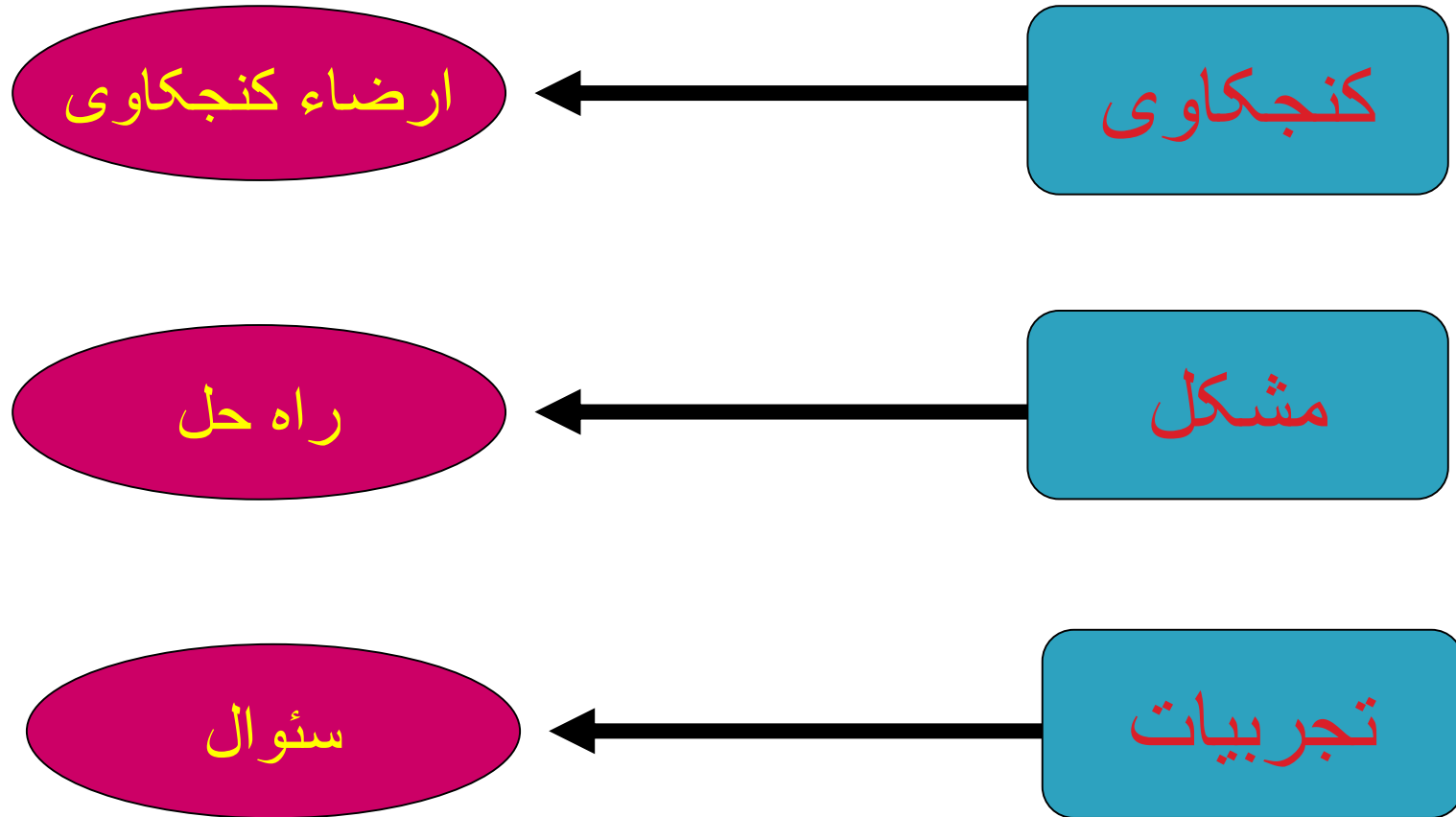
اجزاء گزاره مسئلہ

۱. **هدف‌های تحقیق:** در اجرای پژوهش‌های علمی پس از بیان مسئلہ تحقیق پژوهشگر، قصد خود را به صورت عملیاتی بیان می‌کند.

۲. **سؤال‌های تحقیق:** مسئلہ تحقیق در مطالعات کیفی و کمی می‌تواند بصورت سوال بیان شود.

۳. **فرضیه‌های تحقیق:** حدس بخردانه‌ای در باره رابطه دو یا چند متغیر است.

چرا تحقیق

مثال

- درجه حرارت مرکز خورشید چقدر است؟
- ساختمان مولکولی گیرنده انسولین چگونه است؟
- متوسط قد شرکت کنندگان در این جلسه چقدر است؟
- نگرش شرکت کنندگان در این جلسه در رابطه با اهداء خون چگونه است؟
- چرا افراد مسن بستری بیشتر دچار عفونت بیمارستانی می شوند؟

رسم مناسب برای بیماری ایدز چیست؟

..... •

انواع تحقیق

کمی Quantitative

کیفی Qualitative

انتخاب موضوع تحقیق و بیان مسئله

چگونه می توانیم یک موضوع تحقیق انتخاب کنیم؟

Which comes first: the thesis advisor or the thesis topic?

اولین مرحله تحقیق انتخاب موضوع است

اولین مرحله تحقیق احساس وجود یک مشکل است، به این معنا که پژوهشگر در کار خویش با مانع یا مشکلی روبرو گردیده است که در حل آن ابهام یا تردید دارد. به قول شاعر:

"تا دلی آتش نگیرد
حرف جانسوزی نگوید."

روش های انتخاب موضوع تحقیق

۱- تجربه های خود فرد

۲- اثرات محیط

۳- نظریه های علمی

۴- پژوهش های سایر محققین

۵- سفارش سایر سازمان ها

روش های پیدا کردن مساله

- ▶ استفاده از تجارب
- ▶ استنتاج از نظریه ها و فرضیه ها
- ▶ استفاده از متون درسی و مجلات تخصصی
- ▶ مرور متون و اطلاعات علمی، اینترنت و منابع الکترونیک
- ▶ شرکت در دوره های آموزشی و همایشهای علمی

انتخاب موضوع تحقیق

معیار های انتخاب موضوع:

❖ متناسب با علایق و توانمندی

❖ مناسبت داشته باشد

❖ تکراری نباشد

❖ قابلیت اجرا داشته باشد

❖ کاربردی و مناسب با زمان و مقرون به

علاقه پژوهشگر	۱
بدیع بودن	۲
پژوهش پذیر بودن	۳
اهمیت و اولویت	۴
توانایی پژوهشگر	۵
منابع مادی	۶
منابع اطلاعاتی	۷
به صرفه بودن	۸

ویژگی‌های موضوع تحقیق

۱. **علاقه پژوهشگر:** موضوع تحقیق باید مورد علاقه پژوهشگر باشد.
۲. **بدیع بودن:** نو و تازه باشد و بصورت خلاقانه مطرح شود.
۳. **پژوهش پذیر بودن:** موضوع پژوهش باید به حل مشکل یا کاهش آن منجر شود.
۴. **اهمیت و اولویت:** انجام دادن پژوهش جدید تا چه اندازه اهمیت دارد.
۵. **توانایی پژوهشگر:** پژوهشگر در انتخاب موضوع باید توانایی خود را مورد نظر قرار دهد.
۶. **منابع مادی:** نیروی انسانی، ابزار اندازه‌گیری، بودجه، تجهیزات و سایر لوازم مادی باید در دسترس پژوهشگر باشد.
۷. **منابع اطلاعاتی:** در انتخاب موضوع تحقیق باید به منابع اطلاعاتی دسترسی داشت. تا امکان بازنگری پژوهش‌های قبلی و بررسی پیشینه تحقیق فراهم شود.
۸. **به صرفه بودن:** انجام دادن تحقیق پیرامون موضوع مورد نظر باید از جنبه‌های علمی و نظری مقرون به صرفه باشد.

معیارهای انتخاب پژوهش

- ▶ مناسبت
- ▶ اجتناب از دوباره کاری
- ▶ قابلیت اجرا
- ▶ مقبولیت سیاسی
- ▶ کاربرد داشتن
- ▶ فوریت نیاز به داده ها
- ▶ مقبولیت اخلاقی

مناسبت

بهتر است موضوعی که انتخاب می شود در مقایسه با مسایل دیگر الویت داشته باشد.

دقت نمایید و به سئوالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- وسعت مسئله چقدر است؟
- ۲- چه کسانی متأثر از مسئله هستند؟
- ۳- شدت مسئله چقدر است؟

اجتناب از دوباره کاری

قبل از اینکه تصمیم به اجرای یک طرح تحقیقاتی بگیرید. بسیار مهم است که دریابید آیا موضوع پیشنهادی در منطقه مورد نظر و یا مناطق مشابه مورد بررسی قرار گرفته است یا خیر؟

تنها در سه وضعیت زیر می توان به انجام تحقیق روی موضوعی که قبلا روی آن کار شده است اقدام کرد.

- در شرایط زمانی متفاوت
- در شرایط جغرافیائی مختلف
- در صورت عدم دستیابی به نتایج کافی

مرور ادبیات و سوابق مربوطه

LITERATURE REVIEW

قابلیت اجرا

به هنگام پیشنهاد پروژه , باید به موارد زیر جهت انجام آن توجه نمود:

- ۱- نیروی انسانی
- ۲- زمان
- ۳- تجهیزات و امکانات
- ۴- منابع مالی

مقبولیت سیاسی

توصیه می شود عنوانی انتخاب شود که مورد توجه و حمایت مسئولین باشد, این مسئله امکان بکار گرفته شدن نتایج را افزایش می دهد.

قابلیت بکارگیری نتایج و توصیه ها

آیا احتمال بکارگیری پیشنهادات تحقیق وجود دارد؟

فوریّت نیاز به داده ها

برای تصمیم گیری ، چه اندازه نیاز فوری به داده ها داریم؟
تصمیم بگیریید کدام تحقیق باید اول و کدامیک بعداً انجام شود.

مقبولیت اخلاقی

- از جمله مهمترین شرایط برای انتخاب موضوع عدم تضاد و مواجهه آن با ملاحظات اخلاقی است. لذا بایستی طرح پیشنهادی خود را از نظر ملاحظات اخلاقی زیر مورد بازنگری دقیق قرار داد:
- * موضوع طرح چقدر مورد قبول کسانی که روی آنها بررسی انجام می گیرد، خواهد بود.
 - * آیا میتوان رضایت نامه کتبی از افراد مورد مطالعه گرفت.
 - * آیا شرایط افراد مورد مطالعه در نظر گرفته شده است؟

علاقه مندی و دانش محقق

نیاز به توضیح نیست که هردو مورد فوق برای انجام هر تحقیقی ضروری است و عاملی برای بالارفتن سرعت و کیفیت تحقیق می باشد.

تنظیم عنوان پژوهش

ایده پژوهش

محدود کردن مسأله:
تمرکز بر يك
موضوع ویژه

عنوان پژوهش

عنوان تحقیق

- ▶ در هنگام نوشتن عنوان باید خصوصياتی که برای یک **عنوان خوب** برشمرده می شوند در نظر گرفت. این موارد عبارتند از:
 - از کلمات **کوتاه، رسا** و در حد امکان از یک **زبان** استفاده شود
 - عبارت **گویا** باشد و **گیج کننده** نباشد. از اختصارات که ممکن است مخفف عبارات مختلفی باشند پرهیز شود.
 - در تحقیقات **توصیفی بیان مکان و زمان تحقیق** در عنوان ضرورت دارد.
 - در عنوان دقیقاً "آنچه محقق بدنبال تعیین آن است بیان شود.
 - سعی شود دامنه تحقیق **محدود** در نظر گرفته شود.
 - عنوان را **غیر سوالی** مطرح نمائید.
 - از کلمات **مناسب و مطلوب** استفاده شود.

شرایط تدوین موضوع تحقیق

- ✓ موضوع به صورت يك جمله مثبت خبری؛
- ✓ عدم استفاده از کلمات زائدی بدون نقش و بار در تحقیق؛
- ✓ آزمون پذیر بودن موضوع؛
- ✓ ریشه داشتن در علم مربوطه؛
- ✓ محدود بودن موضوع تحقیق (ماهیتی/زمانی/مکانی/ جامعه آماری)؛
- ✓ عبارت گویا باشد و گیج کننده نباشد. از اختصارات که ممکن است مخفف عبارات مختلفی باشند پرهیز شود؛
- ✓ در تحقیقات توصیفی بیان مکان و زمان تحقیق در عنوان ضرورت دارد؛
- ✓ در عنوان دقیقا آنچه محقق بدنبال تعیین آن است بیان شود؛

تنظیم عنوان پژوهش

در تنظیم عنوان :

✓ اگر هدف از تحقیق پاسخ به سؤال " چه روی می دهد؟" و " شرایط موجود چگونه است؟" باشد: باید جامعه مورد بررسی, متغیرهای مورد مطالعه , زمان و مکان اجرای تحقیق مشخص باشد.

مثال:

بررسی رضایت مراجعین به بیمارستان بوعلی قزوین در سال ۱۳۹۶

تنظیم عنوان پژوهش

✓ اگر هدف از تحقیق پاسخ به سئوالی در مورد همبستگی بین متغیرها و یا نقش یک عامل در ایجاد یک پدیده است :
ذکر زمان انجام پژوهش و مکان ضروری نیست.

مثال:
بررسی ارتباط بین مصرف سیگار و سرطان مثانه

خصوصیات یک عنوان خوب

- ♦ از کلمات کوتاه ، رسا و در حد امکان از یک زبان استفاده شود.
- ♦ عبارت گویا باشد و گیج کننده نباشد. از اختصارات که ممکن است مخفف عبارات مختلفی باشند پرهیز شود.

مثال :

“ بررسی فراوانی علل MS در کودکان زیر ۱۰ سال مراجعه کننده به درمانگاه اطفال بیمارستان بوعلی در سال ۱۳۹۶ ”

خصوصیات یک عنوان خوب (ادامه)

- ♦ در تحقیقات توصیفی بیان مکان و زمان تحقیق در عنوان ضرورت دارد.
 - ♦ در عنوان دقیقاً "آنچه محقق بدنبال تعیین آن است بیان شود.
 - ♦ سعی شود دامنه تحقیق محدود در نظر گرفته شود.
 - ♦ عنوان را غیر سوالی مطرح نمائید.
 - ♦ از کلمات مناسب و مطلوب استفاده شود.
- مثال : به جای کلمات کر، کور، علیل و ... بهتر است از کلمات ناشنوا، نابینا و ناتوان استفاده شود.

خصوصیات یک عنوان خوب (ادامه)

♦ گاهی اوقات ذکر روش کار در عنوان بر اعتبار طرح می افزاید.

Example:

**Prospective Study of Job Stress and
Coronary Heart Disease in US Women**

مثال

- ▶ بررسی علل روانی - اجتماعی فرار دختران، دردختران فراری شهر تهران در سال ۱۳۹۴
- ▶ آسیب شناسی روانی - اجتماعی فرار دختران در شهر تهران.

سعی کنید تعداد کلمات عنوان شما از ۱۵ کلمه بیشتر نشود.

- ▶ اثر دوره های آموزشی ریلکسیشن بر اضطراب دانشجویان دانشگاه امام خمینی در سال ۱۳۹۶.

- ▶ عنوان به ما می گوید:

چه چیزی را
در چه زمانی

روی چه افرادی (سازمان)
مطالعه

خواهیم کرد.

بیان مسئلہ

Problem Statement

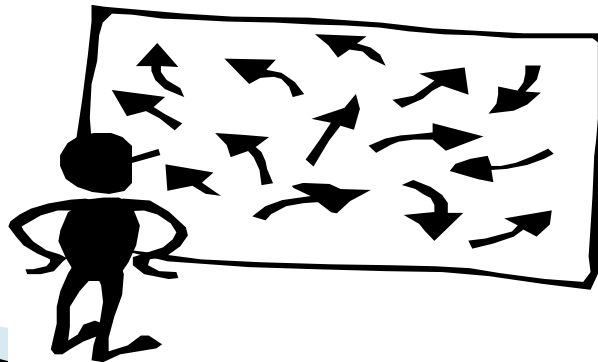
شناسایی مشکل

▶ آغاز یک تحقیق با احساس وجود یک مشکل همراه است. در این مرحله آن احساس باید به صورت "یک پرسش" در آید و بیان شود: سوال تحقیق

▶ بدیهی است این پرسش از مسائل روزمره تا مباحث و فرضیات پیچیده علمی را دربرگیرد، مهم آنست که به شیوه ای علمی و صحیح بیان شود.

مسأله

- ▶ نقطه آغازین در انجام هرگونه پژوهش یا تحقیق، مسئله یابی است.
- ▶ **مسأله** یا **مشکل** پدیده ای است غیرعادی ، که در روند کار سیستم وجود دارد و چون اخلاص و بی نظمی ایجاد می کند سبب افت یا کاهش کمی و کیفی جریان کارها و بازده سیستم می گردد.
- ▶ **مسأله** یا **مشکل** عبارت است از شکاف بین وضعیت موجود و آنچه باید باشد.

نکته

- ▶ همیشه این قالب کلی را به یاد بسپارید:
- ▶ بیان مساله
- ▶ گستردگی موضوع و شدت آن
- ▶ دیگران چه کرده اند
- ▶ من چکار خواهم کرد

هنر خود را در نوشتن بیان مسئله بکار ببرید

▶ بیان مساله

▶ توجیه اهمیت موضوع

قسمت مرور متون مربوط به پژوهش را می توان در بیان مساله بیان کرد.

هدف از بیان مسئله

۱- توجیه خود پژوهشگر از کاری که می‌خواهد انجام دهد.

۲- توجیه دیگران

دو سؤال مهم

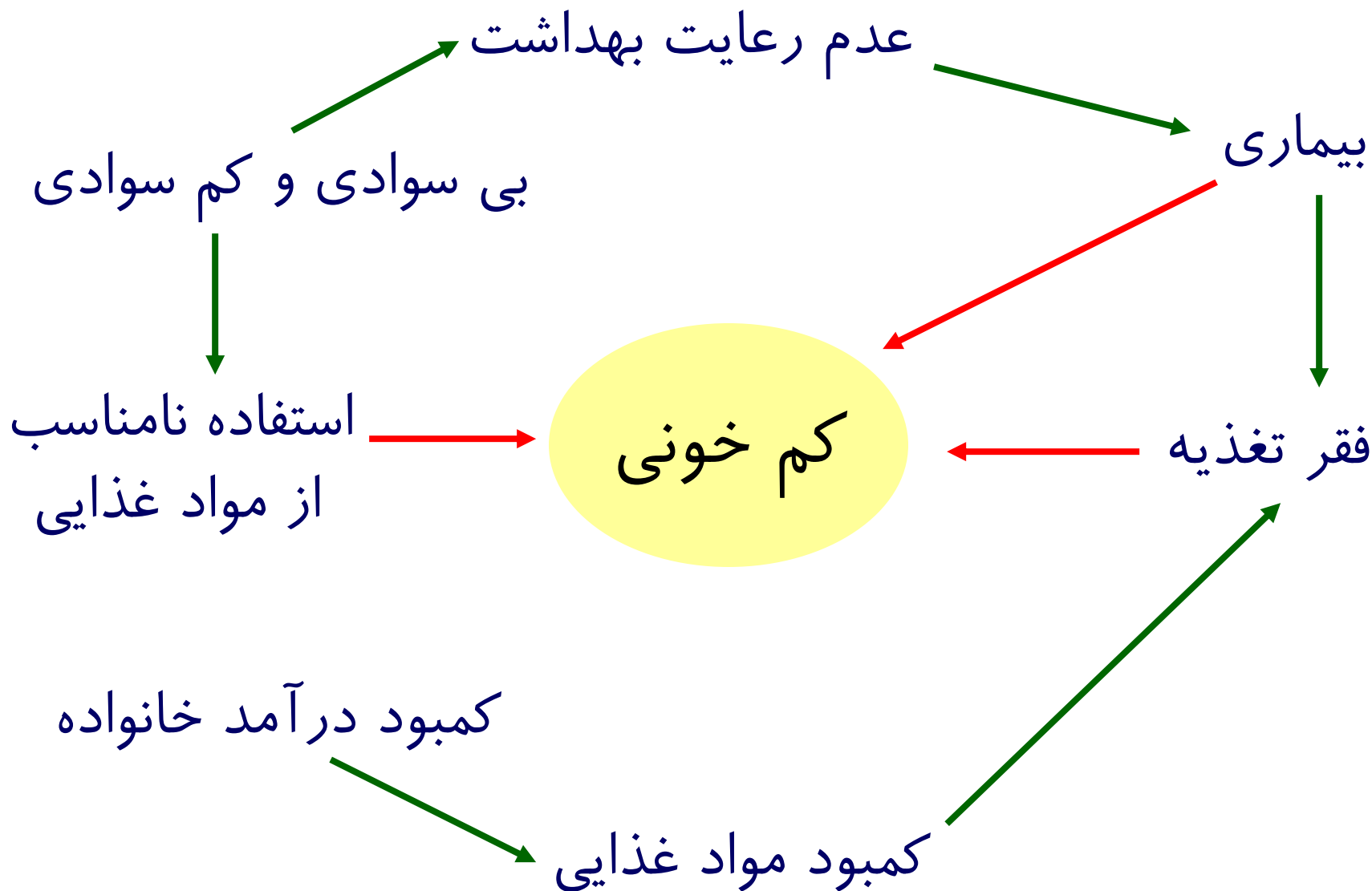
۱- آیا مشکل مطروحه به واقع وجود دارد؟

۲- آیا با انجام این تحقیق مشکل برطرف یا از شدت آن کم می‌شود؟

اهمیت و ضرورت مسئله

اهمیت و ضرورت مسئله

- ✓ چرا انجام آن ضرورت دارد ؟
- ✓ انجام آن دارای چه ارزشی است ؟
- ✓ نتایج حاصل از آن به چه کار می آید ؟

شبکه علیت کم خونی

مسأله تحقیق

❖ عبارتست از یک جمله استفهامی که رابطه موجود بین دو یا چند متغیر را مورد بررسی قرار می دهد و پاسخ این پرسش چیزی است که در تحقیق مورد جستجو است.

❖ اگر یک مسئله علمی باشد، همواره شامل دو یا چند متغیر خواهد بود.

ویژگی‌های مسأله تحقیق

۱. بیان کننده یک رابطه بین دو یا چند متغیر؛
۲. صورت سوالی داشتن، به روشنی و بدون ابهام؛
۳. قابل آزمون بودن، با متغیرهایی قابل اندازه گیری؛
۴. موضع اخلاقی یا آرمانی نداشتن؛
۵. محدود بودن و قابل سنجش دامنه و اثر؛

شیوه نگارش بیان مسئله

الف) اطلاعات زمینه ای

- شرح کوتاهی از خصوصیات محیطی (شرایط اجتماعی-اقتصادی، فرهنگی،)

ب) توصیف دقیق مسئله

- نحوه بروز مشکل / مسئله چگونه بوده است؟ و چه عوارضی از خود بر جای می گذارد؟
- وسعت مسئله و شدت آن چقدر است؟
- چه عوامل مهمی می توانند در ایجاد مسئله نقش داشته باشند؟
- چرا تلاش در جهت برطرف کردن آن مهم است؟
- آیا در حال حاضر تلاشی برای رفع مشکل انجام می شود؟ اگر چنین است چه کاستی هایی مشاهده می شود؟

شیوه نگارش بیان مسئله (ادامه)

ج) فواید پژوهش برای حل مشکل

- چه نتایجی از حل مشکل انتظار می رود؟
- چه فوایدی خواهد داشت؟

د) **واژه های کلیدی:** در صورت لزوم فهرست کوتاهی از تعاریف مربوط به مفاهیم اصلی که در بیان مسئله مورد استفاده قرار گرفته است.

مسأله تحقیق

❖ آغاز یک تحقیق با احساس وجود یک مشکل همراه است. در این مرحله احساس باید به صورت یک پرسش در آید و بیان شود.

❖ این پرسش از مسائل روزمره تا مباحث و فرضیات پیچیده علمی را دربرمی گیرد، مهم آنست که به شیوه ای علمی و صحیح بیان شود.

❖ عبارتست از يك جمله استفهامی که رابطه موجود بین دو یا چند متغیر را مورد بررسی قرار می دهد و پاسخ این پرسش چیزی است که در تحقیق مورد جستجو است.

روش های پیدا کردن مساله

- ▶ استفاده از تجارب
- ▶ استنتاج از نظریه ها و فرضیه ها
- ▶ استفاده از متون درسی و مجلات تخصصی
- ▶ مرور متون و اطلاعات علمی، اینترنت و منابع الکترونیک
- ▶ شرکت در دوره های آموزشی و همایشهای علمی

نش کلمه استفهام

who? ► کہ ؟

when? ► کی ؟

where? ► کجا ؟

How? ► چگونہ ؟

what? ► چی ؟

why? ► چرا ؟

❖ برای اینکه یک ایده پژوهشی خوب بیابید لازم است:

✓ یک شنونده و مطالعه کننده فعال باشید

✓ خود را در مسیر تحقیقات قرار دهید

✓ یکی از ایده هایی که بنظر شما عملی است را پرورش دهید

❖ یک شنوده و مطالعه کننده فعال چه ویژگی هایی دارد؟

✓ هر وقت شما به صحبت های یک محقق گوش می دهید یا یک

مقاله را مطالعه می کنید این سوالات اساسی را از خودتان بپرسید:

✓ این ایده از کجا به فکر او رسیده بود؟

✓ با این تحقیق دقیقا چه مشکلاتی از کار حل شده است؟

✓ اینکار چه شباهت هایی با کارهای مشابه در این حوزه از علم دارد؟

✓ چه کار پژوهشی جدیدی بر مبنای دانسته های حاصل شده از این کار می توان انجام داد؟

✓ چه ایده های دیگری را می توان به این موضوع اضافه کرد؟

❖ چگونه می توانید خود را در مسیر تحقیق قرار دهید؟

✓ هر هفته چند ساعت را برای فکر کردن در مورد ایده های

پژوهشی جدید اختصاص دهید:

✓ هر هفته چند مقاله مرتبط با موضوع مورد علاقه تان پیدا کنید.

✓ هر هفته چند خلاصه مقاله مرتبط با حوزه کاری یا رشته خودتان مطالعه کنید و یک یا دو مقاله را

بطور کامل و با دقت بیشتر بخوانید.

✓ در سمینارهای پژوهشی شرکت کنید و در مورد موضوع ارایه شده فکر کنید.

✓ اگر از امروز شروع کنید در مدت ۶ ماه می توانید یک موضوع پژوهشی خیلی خوب بیابید.

چگونه نتایج پژوهش های قبلی را مرور کنیم؟

جمع آوری اطلاعات **مناسب** و **مرتبط** با موضوع تحقیق، مهمترین راه رسیدن به موفقیت در انجام یک کار پژوهشی است.

اطلاعات مورد نظر را از راه های مختلف می توان تهیه کرد:

✓ استفاده از منابع کتابخانه ای

• کتاب ها

• ژورنال های معتبر علمی

✓ پایگاه های اطلاعات علمی داخلی و بین المللی

✓ اینترنت و نشریات الکترونیکی

✓ تماس یا مکاتبه با پژوهشگران داخلی و خارجی

❖ برای شروع جستجو چه باید کرد؟

✓ یافتن کلمه های کلیدی (Key words) مرتبط با موضوع

تحقیق

✓ دریافت مقاله یا مقالاتی از استاد راهنما یا یک فرد متخصص و

مطالعه آن و سپس جستجوی بیشتر.

Effect of amount of milk fed, weaning age and starter protein level on growth performance in Holstein calves

Serkan Ozkaya and M. Turan Toker

Department of Animal Science, Faculty of Agriculture, Suleyman Demirel University, Isparta, Turkey

Abstract

The objectives of this study were to investigate the effects of amount of milk fed, weaning age and difference of starter protein levels on growth performance of female Holstein Friesian calves. Forty Holstein calves were housed in individual boxes. Calves were divided into 2 groups (n=20); first group was fed with whole milk with the amount of 10 % of their body weight (BW), while the second group was fed with whole milk with the amount of 8 % of their BW. These 2 groups were divided into sub-groups of calves (n=10 for each) again. One of the sub-groups was fed with whole milk for a period of 8 weeks, while the other group was fed with whole milk for a period of 5 weeks. Once again the sub-groups were divided into 2 groups (n=5 for each). One of these groups was fed with starter diet containing 22 % crude protein (CP), while the other group was fed with starter diet containing 18 % CP *ad libitum* as the starting feed. After an 8-week period, Calves which were fed by the whole milk of %10 of their BW were defined to be heavier than those which were fed by %8 whole milk of their BW. The effect of weaning age and protein level of starter on BW was not statistically significant. The results showed that the body weight gains of the calves receiving milk at 10 % of BW were better, early weaning tended to increase feed consumption and the protein levels did not affect the performance of calves.

Keywords: calves, amount of milk fed, weaning age, starter protein level, Holstein, body weight, body measurements

Effects of dietary herbal essential oil mixture and organic acid preparation on laying traits, gastrointestinal tract characteristics, blood parameters and immune response of laying hens in a hot summer season

K. Özek^{1,3}, K.T. Wellmann¹, B. Ertekin² and B. Tarım²

*¹General Directorate of Agricultural Research, Department of Animal and Fisheries Research
Mailbox 51, 06171, Yenimahalle, Ankara, Turkey*

*²Poultry Research Institute
06220, Yenimahalle, Ankara, Turkey*

(Received 2 May 2011; revised version 29 July 2011; accepted 6 December 2011)

ABSTRACT

In this study, the effects of essential oil mixture, organic acid and essential oil mixture + organic acid supplementation in diets in summer season on egg production traits, egg quality parameters, some digestive system characteristics, some blood parameters and immune response of laying hens were investigated. One hundred ninety two laying hens, 52 wk-old, were divided into 4 treatment groups. There were 48 hens in each treatment group, and each hen was housed individually. The dietary treatments were as follow: 1. basal diet (negative control), 2. basal diet + 36 mg/kg essential oil mixture, 3. basal diet + 2 g/kg organic acid, 4. basal diet + 36 mg/kg essential oil mixture + 2 g/kg organic acid. Laying hens were fed with one of the dietary treatments until 68 wk of age. The treatments had not a significant effect on egg productivity traits but it tends to increase egg weight. However, essential oil mixture supplementation in diet significantly increased albumen height and Haugh unit. No significant differences were observed in serum total cholesterol, glucose and triglyceride levels, and in antibody titer level of Newcastle disease virus (NDV), infectious bronchitis virus (IBV) and infectious bursal disease virus (IBDV) among the treatments, however, supplementing essential oil mixture and organic acid in layer diet tend to improve antibody responses against NDV and IBDV.

KEY WORDS: heat stress, essential oils, organic acid, performance, immunity, laying hens

POLYMORPHISM ANALYSIS OF THE PROMOTER OF COW LACTOFERRIN GENE WITH PCR-RFLP AND ITS CORRELATION WITH SUBCLINICAL MASTITIS

Chang-hong ZHAO ^{a)}, Gao-ming HE, Yan-liang WANG and Zhao-xia ZHANG

Shihezi University, College of Animal Science & Technology, Shihezi Xinjiang, China 832000.

^{a)} E-mail: z1c2hong@126.com.

Received July 23, 2008, accepted December 06, 2008.

Delo je prispelo 23. julija 2008, sprejeto 06. decembra 2008.

ABSTRACT

CMT was used to detect the incidence of mastitis. One hundred twenty cows were selected and assigned into 2 groups, 60 animals in each group: control group (healthy cows), experimental group (cows with subclinical mastitis) and the relationship between cow's subclinical mastitis and polymerase chain reaction-restriction fragment length polymorphism (PCR-RFLP) of the promoter of cow lactoferrin gene was explored. The results showed that polymorphism existed in the promoter of bovine lactoferrin gene, which suggested that this polymorphism could be associated with mastitis susceptibility.

Key words: cattle / dairy cows / diseases / subclinical mastitis / molecular genetics / lactoferrin gene / PCR-RFLP

ارزیابی ژنتیکی سن اولین زایش، روزهای باز و تولید شیر گاوهای هلشتاین ایران

مرتضی بیطرف ثانی^{۱*} - علی اصغر اسلمی نژاد^۲ - عاطفه سیددخت^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۵/۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۲/۲۱

چکیده

هدف از این تحقیق برآورد پارامترهای ژنتیکی و مطالعه روند فنوتیپی و ژنتیکی تغییرات سن اولین زایش، روزهای باز و عملکرد تولید شیر در اولین دوره شیردهی گاوهای هلشتاین ایران است. تعداد رکوردهای سن اولین زایش، روزهای باز و تولید شیر جهت ارزیابی‌های ژنتیکی به ترتیب ۷۱۷۳۶، ۲۰۱۲۶ و ۲۰۱۲۶ بودند، که طی سالهای ۱۳۶۳ تا ۱۳۸۴ جمع آوری گردیده است. از مدل‌های تک صفتی و دوصفتی، روش حداکثر درست‌نمایی محدود شده و نرم افزار Wombat جهت برآورد پارامترهای ژنتیکی استفاده گردید. وراثت پذیری سن اولین زایش، روزهای باز و تولید شیر به ترتیب 0.2 ± 0.02 ، 0.1 ± 0.04 و 0.9 ± 0.04 برآورد گردید. روند ژنتیکی و فنوتیپی سن اولین زایش منفی بود، به طوری که میانگین فنوتیپی و ارزش‌های اصلاحی این صفت طی سالهای ۱۳۶۳ لغایت ۱۳۸۴ کاهش یافت. روند فنوتیپی و ژنتیکی برای روزهای باز و تولید شیر مثبت برآورد گردید. همبستگی ژنتیکی و فنوتیپی تولید شیر و روزهای باز به ترتیب $0.23 +$ و $0.07 +$ محاسبه گردید.

واژه‌های کلیدی: سن اولین زایش، روزهای باز، تولید شیر، گاو شیری، هلشتاین

تأثیر گیاه دارویی نعناع بر عملکرد تولیدی، جمعیت میکروبی و خصوصیات لاشه جوجه‌های گوشتی تغذیه شده با جیره‌های حاوی سطوح مختلف گندم

وفا متجدد^{۱*} - حسن نصیری مقدم^۲ - احمد حسن آبادی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۶/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۱۱/۱۱

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر پودر نعناع بر عملکرد، جمعیت میکروبی و خصوصیات لاشه در جوجه‌های گوشتی تغذیه شده با جیره‌های حاوی سطوح مختلف گندم انجام شد. این تحقیق در قالب طرح کاملاً تصادفی و به روش فاکتوریل 2×4 (۸ گروه آزمایشی) با استفاده از ۳۸۴ قطعه جوجه خروس گوشتی از سویه راس، با چهار تکرار و ۱۲ قطعه جوجه در هر تکرار مورد بررسی قرار گرفت. تا سن ۷ روزگی جوجه‌ها با جیره‌های غذایی بر پایه ذرت-کنجاله سویا تغذیه شدند. جوجه‌ها از سن ۷ تا ۴۲ روزگی با جیره‌های حاوی سطوح مختلف گندم (صفر، ۱۰، ۱۵ و ۲۰ درصد) جایگزین شده به جای ذرت جیره شاهد (ذرت-کنجاله سویا)، با و بدون پودر نعناع (۰ و ۲ درصد) تغذیه شدند. نتایج بدست آمده نشان داد که اثر جایگزینی سطوح مختلف گندم و افزودن نعناع بر وزن بدن، افزایش وزن روزانه، خوراک مصرفی، ضریب تبدیل غذایی، وزن نسبی لاشه و طول و وزن نسبی اغلب اندام‌های گوارشی معنی دار نبود. تعداد کل باکتری‌های هوازی و کلی فرمی در محتویات ایلئوم تحت تأثیر نعناع به طور معنی داری کاهش یافت. شمار باکتری‌های تولیدکننده اسید لاکتیک تحت تأثیر افزودن نعناع قرار نگرفت. اثر متقابل نعناع و گندم بر تعداد کل باکتری‌های هوازی، کلی فرمی و لاکتوباسیل‌های ایلئوم جوجه‌های گوشتی معنی دار بود.

واژه‌های کلیدی: جوجه گوشتی، نعناع، گندم، عملکرد، جمعیت میکروبی، خصوصیات لاشه

□ منابع کتابخانه ای مناسب و قابل استفاده برای یافتن اطلاعات مورد نظر به دو دسته تقسیم می شوند:

- ۱- منابع غیر ادواری (کتاب های مرجع، کتاب های درسی ، پایان نامه ها و ...)
- ۲- منابع ادواری (مجلات فارسی یا انگلیسی یا آلمانی یا فرانسوی)

❖ در صورت استفاده از کتاب بایه به نکات زیر توجه داشته باشید:

✓ عنوان کتاب

✓ نام نویسنده یا نویسندگان کتاب

✓ مشخصات ناشر

✓ تعداد صفحه های کتاب

در این صورت باید عنوان فصلی از کتاب که مورد استفاده قرار گرفته است، نام نویسنده یا نویسندگان آن فصل و شماره صفحه شروع و خاتمه فصل یادداشت شود.

❖ پس از یافتن مقاله یا مقالات مورد نظر در منابع کتابخانه ای

موارد زیر را یادداشت کنید تا بعداً به آنها ارجاع دهید:

✓ نام نویسنده یا نویسندگان مقاله (Author name)

✓ عنوان دقیق مقاله (Title)

✓ سال انتشار مجله (Year)

✓ دوره انتشار و شماره مجله (Volume and No)

✓ شماره صفحه شروع و خاتمه مقاله (Page)

انواع مقالات علمی

۱- مقالات مخصوص کنگره ها و همایش

الف - پوستر

ب- سخنرانی

ج- الکترونیکی

۲- مقالات مخصوص ژورنال های علمی پژوهشی (به صورت های

مقاله اصیل ، متا آنالیز ، گزارش کوتاه ، نامه به سردبیر ، گزارش

موارد نادر و خاص ،)

الف- داخل کشور دارای امتیاز پژوهشی

ب- خارج از کشور Pup Med و ISI

هدف نهایی را در قالب چند جمله در آخر مقدمه می آورند.

- ▶ در صورت معلوم شدن مرگ و میر یکساله اخیر مادران باردار پس از زایمان ، خواهیم توانست شیوه های جدید را برای رساندن میزان مرگ مادران به شاخص برنامه دوم ۵ ساله در پیش گیریم.
- ▶ این پژوهش ما را قادر می سازد علت مرگ و میر بالای مادران باردار پس از زایمان را که در یک سال اخیر ما را از شاخص های مصوب برنامه توسعه دور ساخته است مشخص کرده ، در رفع آن بکوشیم.

عنوان : چگونه یک پروپوزال پژوهشی تنظیم کنیم ؟

نویسنده: رضا قنبری ، عضو هیات علمی
دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده
بهداشت

پروپوزال

- پروپوزال چیست ؟
- چرا باید پروپوزال نوشت ؟
- اجزای یک پروپوزال کدامند ؟

پروپوزال (طرح تحقیقاتی)

- ▶ پروپوزال یا طرح تحقیقاتی، پیش نویس طرح پژوهشی است که به هدف انجام یک تحقیق ارائه می گردد.
- ▶ در پروپوزال به معرفی موضوعی که انتخاب گردیده، توضیح اهمیت آن موضوع، ذکر پژوهش هایی که در گذشته در این باره صورت گرفته، هم چنین روش یا روش هایی که در پژوهش از آن ها بهره گرفته می شود اشاره می گردد.
- ▶ شکل پروپوزال بنا بر هدف آن و یا بر اساس رشته تحصیلی می تواند متغیر باشد. اما شکل بنیادین آن، همواره شامل عنوان بندی های مشابه می باشد.

چرا باید یک پروپوزال تهیه شود؟

- ▶ جلب منابع اعتباری یا خدماتی از سازمان های ذینفع.
- ▶ کسب مجوز لازم از سازمان های مربوطه.
- ▶ در نظر گرفتن تمامی جنبه های اجرایی که ممکن است قبل از انجام تحقیق برای ما مهم باشد.

دلایل توجیهی تهیه طرح تحقیق:

(۱) تسهیل برنامه‌ریزی اجرایی تحقیق.

(۲) کسب حمایت دیگران.

(۳) آگاه کردن کسانی که در تصویب طرح موثرند.

پروپوزال طرح تحقیقاتی چیست؟

▶ روشی منظم و سیستماتیک برای طراحی یک پژوهش و انجام مرحله به مرحله آن است.

▶ برای انجام هر پژوهش تهیه پروپوزال الزامی است.

▶ پروپوزال به محقق کمک می کند که در هر مرحله از کار ارزیابی از اقدام و بازنگری را داشته باشد و بتواند در مطالعات آینده از آن استفاده کند.

پروپوزال

- لیستی از تمام مراحل تحقیق و اقدامات لازم در جهت رسیدن به هدف پژوهش را فراهم می آورد .
- اولین قدم برای شروع یک طرح تحقیقاتی است در انسجام اهداف و فرضیات و روش کار به محقق کمک می کند.
- محقق را به سوی رفع نواقص و به خصوص خطاهای تحقیق خود قبل از شروع پژوهش سوق می دهد.
- امکان برآورد هزینه ها و زمان لازم برای اجرای طرح را جهت سازمان حمایت کننده تحقیق فراهم می نماید.

دلایل تسهیل برنامه‌ریزی اجرایی تحقیق

- (۱) ترتیب زمانی هر فعالیت را مشخص می‌کند.
- (۲) مشخص می‌کند که چه فعالیت‌هایی در عرض یکدیگر و به موازات هم باید انجام پذیرد.
- (۳) طرح باعث می‌گردد که محقق تصویری کامل از مجموعه اقدامات و امور مربوط به پژوهش علمی را تهیه کند.
- (۴) باعث می‌شود تا فهرست کاملی از کلیه نیازهای بودجه‌ای، نیروی انسانی، وسایل و امکانات که برای تحقیق لازم است فراهم شود.
- (۵) از سرگردانی و بلا تکلیفی در انجام بعضی از مراحل و امور مربوط به طرح جلوگیری به عمل می‌آورد.

کسب حمایت دیگران

محقق در هر نوع تحقیق نیازمند مساعدت و کمک افراد یا موسسات دیگر است. این کمکها ممکن است مالی و بودجه‌ای یا صدور مجوز و مساعدتهای گوناگون باشد.

تهیه طرح اولیه یا طرح کلی تحقیق

شما ممکن است ایده های خوب و روشنی در خصوص
مفاهیم کلیدی، مسائل و زمینه های مرتبط با
تحقیق تان داشته باشید. اما آیا تصویر روشنی از کل
پروژه تحقیق هم دارید؟

از نشانه های ذهن
فرهیخته
آن است که در عین
مخالفت با عقیده ای،
به آن احترام بگذارد.

دومین قدم در نوشتن یک پروپوزال انتخاب یک عنوان مناسب است.

عنوان مهم است زیرا افراد کمی کل مقاله را می خوانند و فقط از روی عنوان است که مقاله مورد نظر خود را انتخاب می کنند.

لذا انتخاب عنوان بسیار مهم است.
قلب یک پروپوزال عنوان آن است

کار گروهی مرحله اول

▶ لطفا هر یک از شرکت کنندگان یک عنوان پروپوزال پیشنهاد کنند .

▶ دلایل خود را برای انتخاب این موضوع ذکر کنید.

مراحل تنظیم یک پروپوزال

- ۱- بیان مساله
- ۲- بررسی متون
- ۳- اهداف و فرضیات
- ۴- طراحی اجرای تحقیق
- ۵- جمع آوری داده ها
- ۶- تجزیه و تحلیل داده ها
- ۷- گزارش نویسی

طرح پیشنهادی تحقیق Research Proposal

▶ در طرح پیشنهادی تحقیق ابتدا خلاصه طرح
پیشنهادی **Summary of Proposal** نوشته می شود که
اشاره به موارد زیر دارد.

- ▶ عنوان طرح:
- ▶ مدت اجرای طرح:
- ▶ مجری /مجریان:
- ▶ بودجه کل طرح وسازمان مجری طرح ومحل اجرای طرح
- ▶ مساله تحقیق(اهمیت موضوع وضرورت انجام تحقیق)
- ▶ خلاصه روش اجرا:
- ▶ مهمترین کاربرد نتایج طرح:

در بیان مسئله چه باید بنویسیم؟

► در بیان مسئله Statement of Problem باید مقدمه، اهمیت موضوع، ضرورت اجراء و هدف طرح نوشته شود.

شبهات ساختمان یک مقاله علمی با یک پروپوزال

ساختمان اساسی یک مقاله علمی با حروف اول IMRAD خلاصه می شود

که نشانه موارد زیر است:

- مقدمه (Introduction): چه سؤالی پرسیده می شود؟

- روش ها (Methods): چگونه مطالعه انجام شده است؟

- نتایج (Results): آنچه بدست می آید.

- و (And)

- بحث (Discussion): آنچه که یافته ها معنی می دهند.

مقدمه یا بیان مسئله یک مقاله

Why do you do? ►

مقدمه در مقالات تحقیقی:

- باید منظور و هدف از انجام تحقیق را به روشنی ذکر کند.
- باید تا حد امکان کوتاه ولی در عین حال جامع و گویا باشد.
- درس آموزشی نداشته باشد.
- به رد و اثبات مطالب نپردازد.

در مقدمه باید چه بنویسیم؟

برای نوشتن یک مقدمه مؤثر، باید مخاطبان خود را بشناسید،
اختصار را رعایت کنید، به خوانندگان بگویید که چرا مطالعه را انجام
داده‌اید و چرا مهم است، آن‌ها را متقاعد کنید که مطالعه شما بهتر از
مطالعه‌های قبلی است و حداکثر تلاش خود را بکنید که آن‌ها را در اولین
سطر مقاله خود جذب کنید.

در مروری بر مطالعات یا مروری بر ادبیات موجود چه باید نوشت؟

▶ در بررسی متون Literature Review هر منبع در یک پاراگراف با اشاره به محل، نوع مطالعه، سال، تعداد نمونه و نتایج مهم مرتبط با اهداف این طرح ذکر شود.

هدف از مروری بر مطالعات قبلی چیست؟

- ۱- پیدا کردن مطالعات مربوط
- ۲- اشاره به مشکلات قبلی
- ۳- پیدا کردن راه حل های جدید
- ۴- جلوگیری از دوباره کاری
- ۵- درک بهتر مشکل مد نظر
- ۶- استفاده از متدولوژی دیگران

مرحله سوم : اهداف و فرضیات

- ▶ اهداف به دو نوع اهداف کلی و اهداف ویژه (جزیی) تقسیم می شوند. اهداف کلی : اهدافی که نهایتاً باید به آنها برسیم. لذا این اهداف کلی هستند. مانند:

اهداف اصلی: General Objectives:

بررسی میزان آگاهی پرستاران از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در بیمارستانهای منتخب شهر

اهداف ویژه: برای رسیدن به هدف کلی باید آن را به اهداف جزئی تر تقسیم کنیم که به آنها اهداف ویژه می گویند. مانند: اهداف ویژه (اختصاصی) (Specific Objectives):

۱- تعیین میزان آگاهی پرستاران از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در بیمارستان دهخدا در سال ۱۳۹۵.

۲- تعیین میزان آگاهی پرستاران از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در بیمارستان بوعلی در سال ۱۳۹۵.

۳- تعیین میزان آگاهی پرستاران از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در بیمارستان ولایت در سال ۱۳۹۵.

۴- تعیین میزان آگاهی پرستاران از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در بیمارستان شهید رجایی در سال ۱۳۹۵.

نکاتی که باید در تعیین اهداف رعایت کرد

۱- گویا و واضح باشند

۲- واقع بینانه و عملی باشند

۳- قابل دستیابی و اندازه گیری باشند.

فرضیات

فرضیه یک نظر یا ایده است؛ ایده‌ای که هنوز صریح و قطعی نیست و پس از آزمایش و بررسی مجدد باید رد یا قبول شود. گاهی فرضیه پیشنهاد است؛ پیشنهاد محقق دربارهٔ مسأله‌ای که بر اساس ضوابط و شواهدی به دست آمده و ارزش آزمایش و بررسی را پیدا کرده است.

فرضیه‌ایی که در تحقیق بیان می‌شوند باید مانند اهداف مطالعه به طور دقیق، واضح و کامل و با استفاده از واژه‌های قابل اندازه‌گیری بیان شوند. فرضیه‌ای تحقیق در واقع پیش‌بینی‌های محقق از نتایج کار مطالعاتی - تحقیقاتی است که انجام خواهد شد.

▶ در هر پژوهش برای جلوگیری از خطا پژوهشگر باید در برابر فرضیه تحقیق، فرضیه صفر را مطرح کند. فرضیه صفر عدم وجود تفاوت یا ارتباط را نشان می‌دهد. مانند:

▶ فرضیات: Hypothesis

▶ -میزان آگاهی پرستاران دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه از آخرین دستور العمل های CPR 2010 در سطوح قابل قبولی می باشد.

از نمونه ها انجام می شود جمع آوری داده ها

جامعه مورد تحقیق، عبارت از مجموعه‌ای از افراد یا نمونه‌هاست که دارای ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری هستند. در اغلب موارد، مطالعه بر روی بخش و یا نمونه‌ای از یک جمعیت بزرگ انجام می‌شود. به عبارت دیگر جمعیتی که مورد مطالعه قرار می‌گیرد نمونه‌ای از یک جمعیت بزرگتر می‌باشد. از چنین جامعه‌ای نمونه گرفته می‌شود، تحقیق صورت می‌پذیرد و نتایج حاصل از تحقیق برای حل مشکلات و معضلات، به همان جامعه تعمیم داده می‌شود.

تجزیه و تحلیل داده ها

یک محقق با استفاده از ابزار گردآوری اطلاعات، داده‌هایی را به دست آورد و معمولاً با استفاده از روشهای آماری به تجزیه و تحلیل این داده‌ها پرداخته و به نتایجی دست پیدا می‌کند. محقق باید روشهای آماری خاصی را که برای تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق مورد استفاده قرار داده است به دقت و به تفصیل در این قسمت توصیف کند.

چرا به گزارش یک پروپوزال نیاز است؟

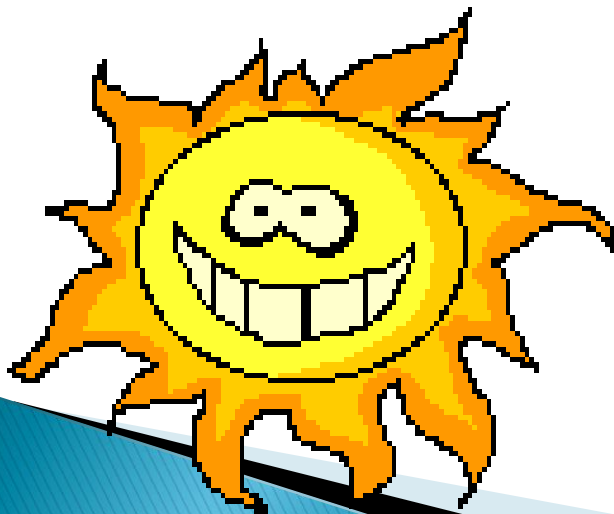
هر تحقیقی گذشته از ویژگی‌های منحصر به فرد آن تنها زمانی کامل می‌گردد که نتایج آن به اطلاع دیگران برسد. مقاله علمی در حقیقت یکی از راه‌های ایجاد ارتباط با دیگران است، زیرا برای ارتباط با دیگران می‌توان یکی از دو روش زیر را انجام داد:

(۱) گفتن و نقل نتایج کار و (۲) تهیه یک متن نوشته شده.

با توجه به اینکه بدون ثبت و نوشتن، علم به همان سرعتی که فرا گرفته می‌شود، به همان سرعت نیز از بین می‌رود و به فراموشی سپرده می‌شود، لذا بهترین راه و مطمئن‌ترین روش برای برقراری ارتباط با دیگران نوشتن و یا تهیه متن مکتوب نتایج کار می‌باشد. پس مقاله علمی در حقیقت گزارشی برای ارائه نتایج تحقیق است.

پیشنهادات

مؤلفین در اکثر موارد پیشنهادهایی را در رابطه با نتیجه تحقیق ارائه می دهند و نیز اقداماتی که برای اجرای این پیشنهادهای لازم هستند را ذکر کرده و بیان می دارند که چگونه می توان برای حل مسائل و مشکلات از نتایج به دست آمده، استفاده کرد.

مراجع / منابع

▶ راهنمای رفرنس نویسی (روش ونکوور):

**** در مورد مقالات خارجی به ترتیب زیر منابع را معرفی می کنند:

۱- نام خانوادگی و حرف اول نام نویسنده یا نویسندگان. عنوان مقاله.
نام اختصاری مجله طبق روش **Index Medicos**، سال انتشار،
شماره جلد، صفحات.

**** کتب خارجی را می توان به ترتیب زیر به عنوان منبع معرفی کرد:

۲- نام خانوادگی و حرف اول نام نویسنده یا نویسندگان. نام کتاب.
شماره چاپ، نام ناشر، شهر محل نشر، سال انتشار، شماره جلد،
شماره صفحات.

پروپوزال های دانشجویی را جدی بگیریم

رایج ترین ابزار گرد آوری داده ها:

- ▶ **اسناد:** استفاده از مواد مکتوب به عنوان مبنای تحقیق
- ▶ **مصاحبه ها:** پرسش و بحث درباره موضوعات با افراد مورد نظر
- ▶ **مشاهدات:** جمع آوری داده ها از طریق تماشا یا شرکت کردن در فعالیتهای
- ▶ **پرسشنامه ها:** جمع آوری داده ها از طریق سؤالنامه مکتوب

پرسشنامه

پرسشنامه ابزاری متداول برای جمع آوری اطلاعات است و به دلیل هزینه ناچیز تهیه، اکثر محققین به استفاده بیشتر از آن روی می آورند.

ویژگی های پرسشنامه:

۱- پرسشنامه نباید از نظر حجم، زیاد باشد.

۲- باید ظرفیت روانی پاسخگویان در این زمینه در نظر گیرد.

۳- از نظر موضوعی، سوالها در یک ارتباط منطقی با هم طراحی شوند و خلایی بین آنها ایجاد نشود. یعنی هر سوال به سوال ما قبل و بعد خود ارتباط و اتصال موضوعی داشته باشد.

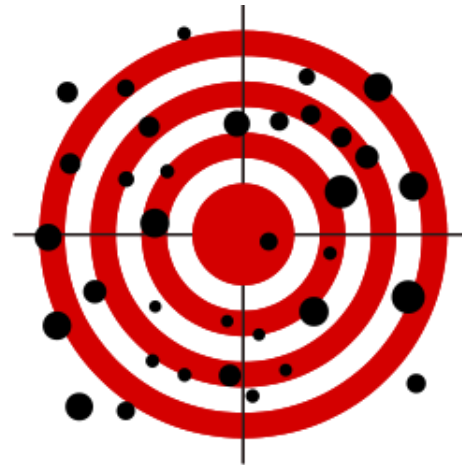
۴- هر سوال پرسشنامه به دنبال هدف و منظور خاصی طراحی می گردد.

۵- پرسشنامه باید جهت تحقق اهداف ویژه تحقیق و در مجموع تامین کننده هدف اصلی تحقیق است.

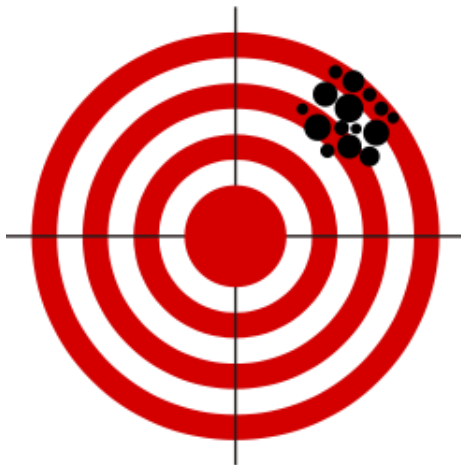
تدوین نادرست پرسشنامه نتایج نادرستی به بار می آورد. این موضوع سبب می شود که اعتماد افراد به تحقیقات پرسشنامه ای کاهش می یابد و مشکلات زیادی را برای محققین در آینده ایجاد می نماید.

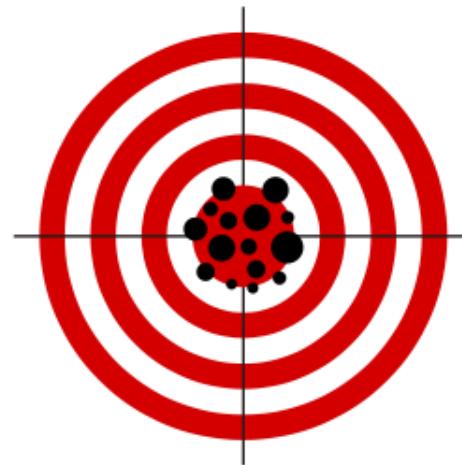
Unreliable & Invalid

Unreliable, But Valid

Reliable, Not Valid

Both Reliable & Valid

مفهوم دقت در اندازه گیری

- ▶ به عنوان یک اصل کلی هیچ اندازه گیری خالی از خطا نیست.
- ▶ در یک کلام دقت در اندازه گیری یعنی اینکه مقدار سنجیده شده چه میزان به واقعیت نزدیک است.
- ▶ دقت در اندازه گیری توسط دو شاخص اعتبار و پایایی به صورت کمی در می آید.

پایایی یا ثبات (reliability)

▶ در صورت تکرار یک اندازه گیری تا چه میزان مقادیر سنجیده شده به یکدیگر نزدیک هستند.

◦ اگر دو مرتبه از یک فرد به فاصله چند دقیقه و در شرایط کاملاً یکسان فشارخون

گرفته شود تا چه میزان مقادیر به یکدیگر نزدیک هستند؟

◦ اگر به فاصله چند روز از یک فرد در خصوص تعداد ساعات مشاهده تلویزیون سوال شود

آیا اعداد بیان شده به یکدیگر نزدیک هستند؟

اعتبار (validity)

▶ مقدار سنجیده شده چه میزان به واقعیت نزدیک است؟

- اندازه گیری فشارخون با یک کاف کوچک هرچند ممکن است پایا باشد ولی معتبر نیست.
- سوال در خصوص بعضی موضوعات خاص ممکن است پایا باشد ولی معتبر نباشد.
 - میزان درآمد شما در ماه چقدر است؟
 - در هفته چند ساعت کتاب می خوانید؟
 - چه میزان سیگار کشیدن را مضر می دانید؟ (به خصوص اگر از افراد سیگاری پرسیده شود)
 - چند مرتبه فرزندتان را کتک زده اید؟

وجوه مختلف اعتبار نه

انواع آن

▶ اعتبار ظاهری یا صوری (Face Validity)

- آیا پاسخ دهنده مفهوم متن را همان می یابد که محقق مد نظر داشته است؟
- آیا ظاهر متن به اندازه کافی شکیل است که حواس پاسخ دهنده را جلب کند؟

▶ اعتبار محتوا (Content Validity)

- محتوای پرسشنامه در راستای هدف اصلی و سوال پژوهش است؟

▶ اعتبار ساختاری (Construct Validity)

- اسکلت پرسشنامه با مفهوم موضوع تطابق دارد؟

▶ اعتبار پیشگویی کننده (Predictive Validity)

- پاسخهای داده شده تا چه میزان با نتایج آینده همخوانی دارد؟

Unreliable & Unvalid

Unreliable, But Valid

Reliable, Not Valid

Both Reliable & Valid

عوامل موثر بر اعتبار و پایایی

- ▶ شیوه طراحی سوالات
- ▶ نوع سوالات و گزینه ها
- ▶ ترتیب سوالات
- ▶ روش جمع آوری (شکل ظاهری پرسشنامه، مکان جمع آوری...)
- ▶ روش پاسخ دهی

ملاحظات اخلاقی

► ملاحظات اخلاقی به مجموعه قواعد و دستورالعمل هایی اطلاق می شود که به منظور جلوگیری از امکان بروز آسیب به دیگران باید مورد توجه قرار گیرد. ملاحظات اخلاقی از انتخاب موضوع تحقیق آغاز و تا نوشتن گزارش تحقیق ادامه می یابد.

▶ گستره اخلاق در پژوهش

▶ در تمامی موارد زیر لازم است مراعات اصول اخلاقی بعمل آید. مواردی که باید رعایت شوند لازم است تا در طرح پژوهشی به صورت مشخص مورد بحث قرار گیرند.

▶ حقوق مولفین

▶ رضایت آگاهانه

▶ رازداری

▶ طراحی مطالعه

▶ کارآزمایی بالینی

▶ کارآمدی و استفاده از تحقیقات

▶ دسترسی به اطلاعات (مالکیت داده ها)

▶ انتشار نتایج و ...

اصول چهارگانه اخلاق در پژوهش

Autonomy

▶ احترام به فرد و اختیار او

Beneficence

▶ سود مندی

Non-maleficence

▶ عدم ضرررسانی

Justice

▶ عدالت

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

جامعه آماری، روش نمونه گیری و حجم نمونه

- ▶ جامعه مورد مطالعه، جمعیتی است که مطالعه بر روی آن انجام می شود
- ▶ **جامعه آماری** دقیق بایستی مشخص شود که چه افراد و با چه صفاتی، جزو جامعه آماری تحقیق قرار می گیرند و در صورت داشتن اطلاعات آماری تعداد آن نیز اشاره شود.

روش نمونه گیری

سرشماری

▶ چنانچه تعداد افراد مورد مطالعه کم باشد می توان تمام افراد تحت مطالعه را در نمونه گیری آورد.

نمونه گیری

▶ اگر جامعه بزرگ است با استفاده از فرمولهای آماری درصدی از جامعه را انتخاب می کنید.

روشهای نمونه برداری sampling methods

تصادفی ساده

تصادفی طبقه‌ای

خوشه‌ای

خوشه‌ای چندمرحله‌ای

روشهای نمونه برداری تصادفی

Random sampling methods

روش نظامدار

روش در دسترس

روش هدفمند

غیرتصادفی روشهای نمونه برداری

Non Random sampling methods

روش های آماری

° روش های آماری توصیفی

- از چه آماره هایی برای تبیین و تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده خواهد شد.

° روش های آماری استنباطی

- برای آزمون گذاشتن فرضیه ها از چه آزمون ها استفاده خواهد شد.
- دلیل استفاده از آزمون ها ذکر شود.

جمع آوری داده‌ها

ابزار تحقیق بر حسب روش وهدف تحقیق مشخص می شود.

نحوه جمع آوری اطلاعات

از چه ابزارهایی برای جمع آوری اطلاعات استفاده خواهد شد.

- بررسی های کتابخانه ای
- کتاب، مجلات و مقالات
- اینترنت و بانک های اطلاعاتی
- پرسشنامه
- استفاده از خبرگان و صاحب نظران
- اندازه گیری و آزمایش (نوع کیت، ابزار و وسیله)

چگونگی نگارش مقاله فارسی

ضرورت تهیه مقاله

تهیه گزارش نتایج و مطالعات پژوهشهای علمی مهمترین مرحله پژوهشگری به شمار می آید.

▶ پژوهش زمانی کامل است که نتایج آن در اختیار جامعه علمی گذارده شود.

▶ به سخن دیگر ، اگر پژوهشگر نتواند یافته های پژوهش و نتایج اقدامات علمی خود را در اختیار سایر پژوهشگران و علاقه مندان قرار دهد ، پژوهش او هر اندازه هم مهم باشد به پیشرفت علم کمکی نخواهد کرد.

ضرورت تهیه مقاله

▶ در واقع مثل این است که اصلاً پژوهشی انجام نگرفته است . بنا به گفته مک برنی (۱۹۹۰) ، “ علم یک فعالیت اجتماعی است و از طریق مشارکت همگانی و به هم پیوستن دانش فراهم آمده از سوی فرد دانشمندان رشد و گسترش می یابد “ (ص ۲۶۹)

اهداف نگارش علمی

- ▶ بیان یافته های جدید پژوهشی
- ▶ مشارکت در دانش
- ▶ تبدیل دانش درونی به دانش مدون
- ▶ یاددهی و یادگیری
- ▶ اثرگذاری علمی
- ▶ اثرگذاری اجتماعی
- ▶ ثبت ایده ها به نام خود
- ▶ نقد ایده و آثار سایر پژوهشگران
- ▶ فارغ التحصیلی
- ▶ ارتقاء شغلی (Publish or Perish)
- ▶ یافتن موقعیت های بهتر حرفه ای

روشهای ارائه مقالات علمی

▶ چاپ در مجلات علمی

▶ ارائه به همایشها و سمینارهای معتبر علمی

انواع سمینارها

- ▶ بین المللی
- ▶ ملی
- ▶ منطقه ای
- ▶ استانی
- ▶ داخلی

اجزاء مقالات علمی

- ▶ عنوان (Title)
- ▶ مشخصات نویسندگان (Authorship)
- ▶ چکیده (Abstract)
- ▶ کلیدواژه ها (Keywords)
- ▶ مقدمه (Introduction)
- ▶ اهداف پژوهش (Research Objectives)
- ▶ سوالات و فرضیه های پژوهش (Research Questions / Hypotheses)
- ▶ پیشینه پژوهش (Literature Review)
- ▶ روش شناسی (Research Method)
- ▶ یافته ها (Findings)
- ▶ بحث و نتیجه گیری (Discussion & Conclusion)
- ▶ پیشنهادات پژوهش (Further Research)
- ▶ قدردانی (Acknowledgement)
- ▶ منابع (References)
- ▶ پیوست ها (Appendices)

بخشهای مختلف یک مقاله علمی

- ▶ ۱) عنوان
- ▶ ۲) مولف و سازمانی که به آن وابسته است .
- ▶ ۳) چکیده
- ▶ ۴) مقدمه
- ▶ ۵) روش
- ▶ ۶) نتایج
- ▶ ۷) بحث
- ▶ ۸) مراجع و ماخذ

انجام پژوهش

▶ لازمه نگارش مقاله علمی = پژوهش

▶ هر پژوهش با ایجاد یک **مساله پژوهش (Research Problem)** شکل می گیرد. منابع رسیدن به مساله پژوهش: مشاهده، مطالعه و بررسی ادبیات، کنفرانس ها، صحبت یا صاحب نظران و ...

▶ بیان روشن مساله پژوهش یکی از مهم ترین قسمت های پژوهش است.

▶ یک پژوهش خوب باید:

۱. مساله مهمی را مورد مطالعه قرار دهد.
۲. دانش جدیدی به دانش وجود اضافه کند.

اهمیت مقالات علمی

- ▶ ارائه یافته های علمی خود به جامعه علمی.
- ▶ شاخصی در ارزیابی فعالیت علمی افراد.
- ▶ ابزار ثبت و انتشار دانش.
- ▶ ابزار ارتباط میان پژوهشگران.
- ▶ زمینه ای برای تولید سایر آثار و مدارک.
- ▶ کشف زمینه های تازه تحقیقاتی.

انواع مقالات علمی

- ▶ مقاله های پیاپیها و نشریات ادواری.
- ▶ مقاله های ارائه شده در همایش های علمی.
- ▶ مقاله های دانشنامه ها یا دائره المعارفی.
- ▶ فصل های کتاب گروهی.
- ▶ سرمقاله و مقاله های سردبیری.
- ▶ نقد و بررسی.

۲ دسته کلی مقالات علمی

► مقاله های پژوهشی (Research Papers):

حاوی یافته های نوین پژوهشی یا گزارش نهایی پژوهش ها و طرح های تحقیقاتی هستند.

► مقاله های مروری (Review Papers):

مبانی، روند مطالعات و پژوهش های انجام گرفته در یک حوزه را با دیدگاهی تحلیل و انتقادی بررسی می کنند.

حساسیت در مورد اخلاق پژوهش و نگارش

▶ خودداری از هرگونه:

- سرقت علمی و محتوایی (استفاده از سایر مدارک بدون استناددهی).
- استناددهی غیرواقعی (استناد به منابعی که از آن ها استفاده نکرده ایم).
- داده سازی.
- دستکاری در داده ها.
- رعایت حقوق همکاران.
- خوداستنادی نابجا.

۱۱- بحث و نتیجه گیری

این قسمت بهتر است با گزارشی مختصر درباره مسئله تحقیق و یافته‌های مربوط به سوال‌ها و یا فرضیه‌های پژوهشی آغاز گردد.

نتیجه‌گیری با توجه به هدف‌ها، سوال‌ها و یا فرضیه‌های تحقیق صورت می‌گیرد. لذا ضروری است تا یافته‌های مربوط به هریک از آن‌ها با نتایج حاصل از تحقیقات قبلی مقایسه شده و وجوه تشابه و یا اختلاف میان آنها به روشنی بیان گردد. در صورتی که نتایج مشابه باشد تاکید بر نتایج قبلی به تعمیم نتایج کمک می‌رساند.

اگر تفاوتی میان نتایج مشاهده گردد باید به دلایل احتمالی وجود آن اشاره کرد. پژوهشگر باید سعی کند که به سوالات زیر پاسخ دهد:

سهم این مطالعه در روشن شدن زمینه مسئله تا چه حد بوده است؟
چه نتیجه‌گیری‌ها و رهنمودهای نظری و عملی را می‌توان از این مطالعه حاصل کرد؟

آیا به حل مسئله تحقیق کمک کرده است؟

تدوین گزارش یافته های تحقیق بصورت مقاله علمی:

عمدتاً یافته های بدست آمده بصورت مقاله
علمی تدوین شود و در یکی از نشریه های
تخصصی انتشار یابد.

انواع مجلات علمی (scientific journals)

▶ مجلات مندرج در لیست ISI.

▶ مجلات علمی-تخصصی

▶ مجلات علمی-ترویجی

▶ مجلات علمی-عمومی

ساختار مقاله شامل موارد زیر است:

- ❖ عنوان (حداکثر ۱۵ واژه)
- ❖ نام پژوهشگر و همکاران وی
- ❖ چکیده
- ❖ مقدمه
- ❖ روش تحقیق
- ❖ یافته ها
- ❖ بحث و نتیجه گیری
- ❖ یادداشت ها
- ❖ فهرست منابع

ارائه شفاهی

ارائه یک گزارش پژوهشی در مدت ۳۰-۲۰ دقیقه
که نیاز به برنامه‌ریزی دقیق دارد.

فاکتورهای مهم ارائه شفاهی

۱. هدف پژوهش
۲. مساله بررسی شده
۳. طرح پژوهش
۴. جزئیات نمونه
۵. روش گردآوری داده‌ها
۶. تحلیل داده‌ها
۷. نتایج
۸. محدودیت‌های پژوهش
۹. پیشنهادها
۱۰. چگونگی کاربرد پیشنهادها

چگونگی ارائه

پژوهشگر باید دستخوش تنش نشود، واضح و مفهوم
سخن بگوید، بر نکاتی تاکید کند که مورد علاقه حضار
باشد و سرانجام رعایت زمانبندی ارائه

عرضه نتایج پژوهش بصورت پوستر

می توان تعدادی از مقالات را نیز بصورت پوسترهایی با ابعاد ۱۰۰ * ۱۵۰ سانتی متر ارائه داد.

پوستر باید شامل موارد ذیل باشد:

❖ عنوان

❖ روش تحقیق

❖ یافته ها

❖ نتیجه گیری

چطور مقاله نویس خوبی شویم؟

۱- تا می‌توانید **مقاله** بخوانید: یک جمله قدیمی هست که می‌گوید اگر می‌خواهید موفق باشید فقط کافی **است** کارهایی که افراد موفق انجام داده‌اند را تکرار کنید. **برای** اینکه **مقاله** نویسی را شروع کنید باید ابتدا مقالات بسیاری را در حیطه خودتان بخوانید. **برای** شروع به سایت **Sid.ir** بروید و با جستجوی یک موضوع آسان در رشته خود چند **مقاله** کامل را دانلود کرده و بخوانید.

۲- یک پژوهش را عیناً تکرار کنید: شما می‌توانید یک **مقاله** را انتخاب و عیناً آن را انجام دهید. این کار در دنیای علم بسیار مرسوم **است** چرا که هر پژوهشی باید بارها تکرار شود تا بتوان در مورد آن با قطعیت نظر داد. شما می‌توانید ابزارها و پرسشنامه‌های آن پژوهش را دوباره اجرا کرده و مطابق با آن **مقاله**، خودتان شروع به نوشتن **مقاله** کنید.

۳- از همایش‌ها شروع کنید: همایش‌ها را می‌توان یک کلاس آموزش **مقاله** نویسی دانست. برخلاف نظر برخی افراد، همایش‌ها به درد نخور نیستند. حداقل فایده آن‌ها این **است** که بسیاری از دانشجویان **مقاله** نویسی را از ارسال **مقاله** **برای** همایش شروع می‌کنند. در طی یک صدها همایش برگزار می‌گردد. یکی را انتخاب کنید و یک **مقاله** هر چند ضعیف را **برای** آن ارسال نمایید. حداکثر چیزی که از دست خواهید داد این **است** که **مقاله** شما رد خواهد شد. همچنین می‌توانید در چند همایش بدون ارائه **مقاله** شرکت کنید.

۴- هرچه زودتر یک **مقاله** بد بنویسید! منظور ما این **است** که نوشتن یک **مقاله** هر چند که ضعیف و بسیار ابتدایی **باشد**، از نوشتن آن بهتر **است**. حتی می‌توانید همین امروز یک **مقاله** بنویسید.

۵- از دانشجویان دیگر کمک بخواهید: یک **مقاله** را با قلم خود بنویسید. از یک دانشجو یا همکلاسی که قبلاً **مقاله** نوشته **است** بخواهید **مقاله** شما را بخواند و اشکالات آن را به صورت کامنت **برای** شما بنویسد. این کامنت‌ها بهترین و بهترین ابزار **برای** یادگیری **مقاله** نویسی هستند و شما با استفاده از این روش یک **مقاله** نویس عالی خواهید شد.

۶- یک چارچوب **مقاله** تهیه کنید: اکثر مقالات ساختار استاندارد دارند. فقط کافی **است** ساختار یک **مقاله** را پیدا کنید و مطالب تان را در آن بنویسید. ساختار **مقاله علمی** را می‌توانید اینجا ببینید.

۷- فعلاً جزئیات را کنار بگذارید: یک **مقاله علمی** جزئیات بسیار زیادی دارد. لازم نیست اولین **مقاله** شما کامل‌ترین **مقاله باشد**. اینکه اسامی جداول یا نمودارها چگونه **باشد**، یک ابزار را چگونه گزارش کنید، در مقدمه به چه پژوهش‌هایی اشاره کنید و مواردی از این دست **برای** شروع نگارش یک **مقاله** لازم نیست. کم‌کم و با نوشتن هر **مقاله** قدرت قلم شما بهتر خواهد شد.

۸- زیاد کمال طلب نباشید: قرار نیست همه کارهای یک **مقاله** را به تنهایی انجام دهید. لازم نیست حتماً تمام نرم افزارهای آماری را بلد باشید تا یک **مقاله** بنویسید. اگر قرار بود یک نفر به تنهایی **مقاله** بنویسید پس چرا اکثر مقالات چندین اسم دارند؟ حتی بسیاری از پژوهشگران بسیار مطرح هم نرم افزارهای آماری را بلد نیستند. بنابراین سعی کنید از دوستان تان کمک بخواهید و اولین **مقاله** را به صورت تیمی بنویسید.

۹- کارگاه **مقاله نویسی خوب است اما** : شرکت در کارگاه‌ها یا دوره‌هایی که آموزش **مقاله نویسی** می‌دهند خوب **است** اما به یک شرط. اینکه اول **مقاله نویسی** را شروع کنید و اصول اصلی آن را یاد بگیرید و سپس **برای** تکمیل دانش خود در آن‌ها شرکت کنید. متأسفانه تجربه نشان داده **است** که این کارگاه‌ها تأثیر زیادی در **مقاله نویسی** ندارند. البته نه به دلیل کیفیت کارگاه، بلکه به دلیل اینکه خیلی‌ها بدون هدف و بدون داشتن تجربه شروع **مقاله نویسی** در آن‌ها شرکت می‌کنند.

نکته پایانی در آموزش **مقاله نویسی**

خوب، اگر شما به این نکات عمل کنید ما قول می‌دهیم که یک سال بعد چند **مقاله** خواهید داشت. توصیه پایانی ما این **است** که هر چه زودتر دست به کار شوید و اولین **مقاله** خود را بنویسید. فراموش نکنید که این کار خیلی هم آسان نیست اما سخت هم نیست. اگر شما دانشگاه قبول شده‌اید پس هوش، استعداد، توانایی و دانش نوشتن یک **مقاله** را دارید.

صحبت پایانی

- ▶ انجام پژوهش های باکیفیت و اصیل (نمی توان مقاله ای اثرگذار از یک پژوهش بی کیفیت استخراج کرد).
- ▶ مطالعه جدیدترین مقالات منتشر شده در حوزه پژوهشی شما.
- ▶ نگارش علمی نیازمند تمرین و ممارست و صرف زمان است.
- ▶ جامعه علمی شما را بر اساس نوشته هایتان قضاوت خواهد کرد.
- ▶ از انتشار یک مقاله در چند مجله خودداری کنید. انتشار یک نوشته واحد در چند مجله نوعی **خودسرقتی** محسوب می شود.
- ▶ ممکن است از یک پژوهش بتوان چند مقاله استخراج کرد که مسلماً کمی همپوشانی با هم داشته باشند. اگر این همپوشانی کم باشد مشکلی ایجاد نمی کند.

صحبت پایانی

- ▶ برقراری ارتباطات علمی و اجتماعی با پژوهشگران برجسته در حوزه فعالیت شما.
- ▶ نگارش با زبان علمی.
- ▶ نوشتن را به عنوان تمرین یادگیری قلمداد کنید.
- ▶ همه پژوهشگران رد شدن مقاله هایشان را تجربه کرده اند، سعی کنید ایرادات بیان شده را در کارهای بعدی تکرار نکنید.
- ▶ آگاهی از شیوه نامه ها و اصول استناددهی.
- ▶ بهبود مهارت های مطالعه، فنی، اطلاع یابی، مدیریت زمان و نگارش.
- ▶ ایده های پژوهشی خود را همواره یادداشت و مستند کنید.
- ▶ همکاری با پژوهشگران با تجربه می تواند نکات زیادی را در خصوص انجام پژوهش و نگارش علمی به ما یاد دهد.
- ▶ صبر و بردباری در تالیف و انتشار مقالات علمی.

Keep going. Never give up!

June K.

Thank You

